

2 Uit

Haarlem en omgeving

Inspiratie door geluid gemaal

Roel van Oosten: „Ongemerkt sloop ineens het Happy Birthday-motief in de compositie.”

PUBLICITEITSFOTO

De composities van Roel van Oosten (1958) zijn toegankelijk en aantrekkelijk. Wat niet wil zeggen dat zijn werk simpel is. Zijn muziek staat hoorbaar in een traditie, waardoor je als luisteraar aanknopingspunten hebt. Musici spelen zijn composities met plezier, vanwege de virtueuze uitdagingen, de verscheidenheid in sfeer en karakter en de uitgesproken ritmiek.

Première Pianotrio Cruquius van Roel van Oosten

In De Cruquius is al eerder werk van Van Oosten te horen geweest, onder andere zijn Pianotrio nr. 3, American Dances, dat werd gespeeld door het Osiris Trio. De samenwerking beviel, bij componist, spelers en het publiek. Reden voor de Stichting CruquiusConcerten om Van Oosten een opdracht te verlenen voor een nieuw werk, ter ere van vijftien jaar goed bezochte concerten op deze bijzondere plek, uit te voeren door het Osiris Trio. Op zaterdag 23 maart is de première.

Dit is Van Oostens vierde pianotrio. „Mijn idioom is niet zeer hermetisch of avant-gardistisch, maar ik wil wel echt iets nieuws schrijven voor deze klassieke combinatie van instrumenten. De Cruquius is een stoomgemaal en ik heb me laten inspireren door het geluid van de doorgaande machinale beweging,

als een ostinato. Aanvankelijk wilde ik één doorlopend stuk componeren dat naar een climax toewerkt, zoals dat bij de Bolero van Ravel gebeurt. Maar met slechts drie instrumenten is dat lastig, daarom heb ik uiteindelijk vier delen geschreven met elk hun eigen sfeer.”

Ostinato, langzaam verschuiven de ritmische patronen zijn in uw werk vaak te horen. Geldt dat ook voor dit vierde pianotrio?

„Zeker, ook in dit stuk zitten ritmische herhalingen met minime verschuivingen die het patroon doorbreken. Maar nu gebruik ik de instrumenten meer als zelfstandige stemmen, niet zozeer als een blok. Voor het concert vertel ik over wat mij inspireerde bij het schrijven.

Het derde deel bijvoorbeeld, Reminiscentie, blikt terug op het jaar 1849. Toen werd het stoomgemaal De Cruquius in werking gesteld, maar het is ook het sterfjaar van Chopin. Dus gebruik ik een virtueuze pianopartij à la Chopin, maar met 'verkeerde' noten. In de finale herken je de machinebewegingen van het gemaal, met bonkende ritmes, als een polka. En ongemerkt sloop ineens het Happy Birthday-motief in de compositie, verstopt als contrapunt in de verschillende instrumenten. Een grappige toeval, leuk voor dit jubileum, al is dit stuk geen eenmalig gelegenheidswerk maar onderdeel van mijn oeuvre.”

Hoe komen uw composities tot stand, hoe werkt u?

„Ik werk vaak aan verschillende stukken tegelijk. Een stuk voor piano en orgel, voor Ellen Corver en mijn broer, is net af. Daar ben ik blij mee, dat is helemaal geworden wat het moest worden. Ik schrijf ouderwets met potlood en gum, achter mijn vleugel of bureau. Soms heb je het stuk al in je hoofd, maar componeren is veelal noteren. Reve zei het ook: je begint met een hoofdpersoon, verzint een bijfiguur en nog een. Maar vaak is je eerste idee niet het eindresultaat en uiteindelijk blijkt zo'n bijfiguur de hoofdpersoon te zijn. Bij mij wordt een zijpaadje ook vaak de

hoofdstraat. Dat betekent veel schrappen en veranderen dus. Ik gebruik de computer, maar pas aan het eind, alleen om te noteren. Techniek is handig maar mag nooit dicteren. Soms ziet een notatie er indrukwekkend uit, maar blijkt de compositie oppervlakkig. Voor muziek, voor kunst, moet je de tijd nemen. Muziek moet langer meegaan dan een dag. Dat staat haaks op deze tijd waarin je met één druk op de knop kunt krijgen wat je wil.”

Van Oostens vierde pianotrio wordt tijdens het jubileumconcert tweemaal uitgevoerd. „Dat geeft de luisteraar de kans het stuk te leren kennen.”

Ynske Gunning

Concert

Jubileumconcert: Stichting CruquiusConcerten, 23 maart, 17.00 uur, Museum De Cruquius. Werk van Beethoven, Martinu, Dvorak, Van Oosten (wereldpremière), www.cruquiusconcerten.nl

Osiris Trio

FOTO MARCO BORGGREVE

advertentie

TONEELSCHUUR ITA2 PRODUCEES

TEKST EDWARD ALBEE

REGIE MAREN E. BÜRSTH

IN WANKEL EVENWICHT

EXCLUSIEF IN TONEELSCHUUR HAARLEM

WO 27 MRT

TM ZA 13 APR

TONEELSCHUUR.NL

MET HAJO BRUINS
THOMAS GAMMAERT
MALOU GORTER
EMMA JUSTEN
JANNIENE REINWERS
CARINA DE VROOGE